

ACC. N:R M. 14038: 1-4.

Landskap: *Småland* Upptecknare: *Hugo Larsson*
Härad: *Albo* Berättare: *Ligne Johansson, Diö*
Socken: *Stenbrohult* Berättarens yrke: *väverska*
Uppteckningsår: *1954* Född år *1913* i *Stenbrohult*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Värning. s. 1-4.

N. No. 26.

(Inlämnat av kyrkoherde E. Sandgren från Stenbrohults
studiecirkel.)

Slutv endast på denna sida

ACC. N:R M. 14038:/.
1

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Till de olika grovlekarna av lärft användes i regel bomullsgarn n:r. 10- 2/20 eller n:r. 12- 2/24

Tvåskaft vävdes såsom tuskaft, panama, inslagsrips, tvist och varpprips. Genom olika färginslag kunde olika mönster uppstå.

Värning

Fria uppt

De olika kvaliteerna var bomull och ylle, kypert vävdes dels som liksidig diagonalkypert och dels som olikssidig diagonalkypert med effektinslag, samt olikssidigt med varpeffekt. Dessutom liksidig korskypert, olikssidig med inslagseffekt och olikssidig med varpeffekt.

Spetskypert och spetskypert i varpriktningen. Korndräll liksidig, (rutkypert) olikssidig med inslagseffekt, samt olikssidig med varpeffekt. Gåsögon vävdes liksidig samt dubbelsolvad (rutkypert), olikssidig med inslagseffekt och olikssidig med varpeffekt.

Kypertsvävnader användes till lakn och örngottsväv, handdukar, duktyger och dräkttyger. Bolsterverv vävdes pfta med 5 skaft eller också med annan bindning.

Dräll och damast vävdes också i hemmen. Till dräll använde man 8-10-15-16-18-20 skaft. Det var både mönster och skaftantal, som skilde dräll från damast. Dräll vävdes i linne och användes till

ACC. NR M. 14038:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

duktyg samt prydnadsvävnader. "Bondmororna" vävde damast och dräll
men anlidade även yrkeskunniga kvinnor och avlönades dessa i regel
per vävd aln. Vävstolarna för denna mångskaftade vävning var ock-
så av annan konstruktion som hjälpmedel hade man dragrutning och
ryckverk.

Flamskvävnad har förekommit och vävdes då i upprättstå-
ende väv och mönstren var ofta växt- och djurmönster. Flamskväv-
nad och gobeläng vävdes i olika mönster och användes till pryd-
nadssaker.

Röllakan vävde man i olika färger och mönster. Skarvar-
na gjordes genom snörpning om varandra. Mönsternamnen är norskt och
svensk röllakan samt halvrollakan.

Dubbelvävnad har också tillverkats. Det gick till så att
man hade två färger i varp, man tog så omväxlande upp, över- och
underväv. Härigenom bildades ett mönster i två eller flera partier.
Avigan och rätan blevo icke lika.

Ryor vävdes mycket. Man använde sig av olika slags teknik.
Man klippte till nockan i förväg eller också lindade man nockan

ACC. N:R M. 14038:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

garnet om en kavel och skar eller klippte upp garnet sedan.

Nockans längd varierades, man nockade endast på rätsidan men

man mönstrade även bottenväven på ryorna. Man vävde både halv och

helryor. Man vävde också annan flossa än ryor nämligen reliefflossa.

Här mönstrades med nockor utan att hela botten täcktes och det

ta kallades halvflossa. Man vävde också sniljeflossa. det gick till

så, att man vävde sniljorna först. Till denna väv använde man bomulls-

garn, till varp. Till finare saker använde man ullgran, till inslag.

Ock till enklare saker använde man trasor.

Man vävde upphämta eller annan vävnad med löst liggande

mönstertrådar över bottenväven, det kallades smålandsväv och

daladräll. Till upphämta användes ett brett vävspröt, vilket restes på kant
på kant för att erhålla mönsterskäl.

Daldräll solvades på vanliga skaft. Smålandsväv fordrade

extra mönsterskaft, arbetet tillgick så att man trampade på mön-

stertrampan och slog in mönstertråden som sedan binder med en

tuskaftsinslag. Utan särskilda hjälpmedel kunde man plocka upp

förhand dukagång, krabbasnår, samt halvkrabba.

3

ACC. N:R M. 14038: 4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

Rosengång vävdes med 4 och 6 skaft, det blev olika på båda sidor. Mönstrens olika namn var enkelsolvad rosengång, dubbelsolvad rosengång, fast rosengång och rosengång med bredden på längden i varpriktningen. Vävnader, som vävdes med avigsidan uppåt var krabbasnår, dukagång och rölağan.

Både väv-sol-och mönsterböcker har funnits länge, man samlade prover i provböcker.

Det skaft, som kallades n:r ett var det, som var längst bort i väven.

Hur mycket garn som gick åt till en väv räknades ut på följande sätt. Vävens längd gånger varpens bredd, antal gånger garnets trådigheg dividerat med numret gånger systemtalet.

Mönstret räknades ut på följande sätt. Man tager reda på vad grovlek det finns på skeden man skall använda och hur många trådar det finns på ett mönster och multiplicerar det med hur många cm. bred man skall ha väven.